Lieta Nr.C14026915
Lietvedības Nr.269/15/4

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Gulbenē 2015.gada 29.maijā

Gulbenes rajona tiesa:
tiesnese R.Medne
ar tiesas sēdes sekretāri L.Petrovu,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/,
atbildētājam /pers. B/,
2015.gada 18.maijā izskatīja atklātā tiesas sēdē Gulbenē Ābeļu ielā 6 civillietu AS "Reverta" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu

**Aprakstošā daļa**

2015.gada 28.janvārī prasītāja AS "Reverta" cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ par parāda 29 163,86 euro piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 25.maijā starp AS "Reverta" (pirms nosaukuma maiņas - AS "Parex banka") un /pers. D/, personas kods /personas kods/, tika noslēgts Kredīta līgums Nr.23-06/21, bet 2007.gada 22.janvārī starp pusēm tika parakstīta Vienošanās Nr.1 pie Kredīta līguma Nr.23-06/21 (kopā turpmāk - Kredīta līgums). Saskaņā ar Kredīta līgumu prasītājs izsniedza /pers. D/ aizdevumu par kopējo summu LVL 15 900 (piecpadsmit tūkstoši deviņi simti lati) apmērā ar Galīgā norēķina dienu 2021.gada 24.maijā (turpmāk – Kredīts).

2006.gada 25.maijā starp prasītāju un /pers. D/ tika noslēgts Ieķīlājuma līgums Nr.23-06/21-IE1, saskaņā ar kuru /pers. D/ par labu prasītājam ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu, kas sastāv no trīs zemes gabaliem un ēkām ar kopējo platību 27,9 ha un uz zemes gabala atrodošās dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, un trijām palīgēkām ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs D/ un /numurs E/ un visām citām tā sastāvdaļām un piederumiem, atrodas /adrese/, kadastra numurs /numurs C/, ierakstīts Galgauskas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ (turpmāk - Ieķīlātais nekustamais īpašums). 2007.gada 22.janvārī starp Pusēm tika parakstīta Vienošanās Nr.1 pie Ieķīlājuma līguma Nr.23-06/21-IE1 par nodrošinātā prasījuma summas palielināšanu.

/datums/ /pers. D/ ir miris.

Vidzemes apgabaltiesas zvērināta notāre Baiba Jaunbērziņa 2008.gada 24.jūlija laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" izsludināja /pers. D/ mantojuma atklāšanos.

2009.gada 8.janvārī Prasītājs ir saņēmis /pers. B/, personas kods /personas kods/, iesniegumu, kurā viņš norāda, ka mantos /pers. D/ mantojumu un vēlas kļūt par kredīta ņēmēju tēva /pers. D/ vietā.

Saskaņā ar zvērinātas notāres Baibas Jaunbērziņas 06.06.2014. vēstuli "Par informācijas sniegšanu" Nr.207 miršā /pers. D/ mantojumu ir pieņēmis atbildētājs, bet mantojuma lietā mantojuma apliecība nav izsniegta.

Saskaņā ar Civillikuma 781.pantu kad aicinātais mantojumu ir pieņēmis, viņš to nevar atraidīt, līdz ar to mantojuma pieņemšanas rezultātā radušās tiesiskās sekas ir neatgriezeniskas (Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 16.decembra lēmums (lietas Nr. C01259813)).

Ņemot vērā apstākli, ka atbildētājs ir atstātā mantojuma kopuma, t.sk., bet ne tikai Ieķīlātā nekustamā īpašuma mantinieks, kā arī Civillikuma 701., 705., 707.pantā noteikto, ka ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku; mantojuma atstājēja kreditoriem jāgriežas ar saviem prasījumiem pie mantinieka, kuram, ja no mantojuma nepietiek, jāsamaksā parādi no savas paša mantas; bet citādā ziņā šos parādus samaksājot jāievēro mantojuma atstājēja noteikumi, prasītājs ceļ prasību pret atbildētāju kā /pers. D/ mantinieku par parāda, kas izriet no Kredīta līguma, piedziņu.

Turklāt, prasītājs arī norāda uz faktu, ka atbildētājs ir vērsies pie prasītāja ar piedāvājumu pildīt /pers. D/ no Kredīta līguma izrietošās saistības, kas liecina par to, ka atbildētājam ir skaidrs viņa kā mantinieka statuss un pienākums atbildēt par /pers. D/ saistībām pret prasītāju. Bez tam, atbildētājs ir veicis maksājumus par 2008.gadu, pēdējo maksājumu veicot 2009.gada 5.februārī, kā arī personīgi saņēmis maksājuma grafikus.

Ņemot vērā, ka prasītājs ir konstatējis, ka tiek būtiski kavēti Kredīta līgumā noteiktie samaksas termiņi, 2014.gada 10.jūlijā prasītājs nosūtīja atbildētājam paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un Kredīta līguma pirmstermiņa izbeigšanu. Iepriekš minētājā paziņojumā prasītājs norādīja, ka, ja tekošais parāds pilnībā netiks samaksāts noteiktajā termiņā, Kredīta līgums vienpusējā kārtā tiks izbeigts. Tā kā parādsaistības netika nokārtotas, Kredīta līgums vienpusējā kārtā tika izbeigts 2014.gada 24.jūlijā.

Līdz pat šī prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim no Kredīta līguma izrietošās saistības nav izpildītas. Pēdējais maksājums tika veikts 2009.gada 5.februārī. Kopējais parāds uz prasības pieteikuma sastādīšanas brīdi ir 29 163,86 euro (divdesmit deviņi tūkstoši viens simts sešdesmit trīs eiro un 86 centi), un ir aprēķināts šādi:

1.Neatmaksātā kredīta summa ir 21 363,61 euro (divdesmit viens tūkstotis trīs simti sešdesmit trīs eiro 61 cents).

Saskaņā ar Kredīta līguma noteikumiem, prasītājs uz Kredīta līguma izbeigšanas dienu, t.i., 2014.gada 24.jūliju, konstatēja neatmaksātā Kredīta summu LVL 15 014,43 (piecpadsmit tūkstoši četrpadsmit lati 43 santīmi), jeb 21 363,61 euro (divdesmit viens tūkstotis trīs simti sešdesmit trīs eiro 61 cents) apmērā.

2.Neatmaksātie procenti par kredīta lietošanu ir 7 800,25 euro (septiņi tūkstoši astoņi simti eiro 25 centi).

Saskaņā ar Kredīta līguma II daļā ietverto procentu par Kredīta lietošanu termiņu, minētie procenti ir aprēķināmi par katru faktisko izsniegtās un neatmaksātās Kredīta summas lietošanas kalendāro dienu, piemērojot Kredīta līguma 1.4.1.punktā noteikto procentu likmi un pieņemot, ka gadā ir 360 dienas.

2.1. Līdz 2013.gada 31.decembrim aprēķināti (latos) un neatmaksātie procenti par kredīta lietošanu ir LVL 5 253,17 (pieci tūkstoši divi simti piecdesmit trīs lati 17 santīmi), jeb 7 474,59 euro (septiņi tūkstoši četri simti septiņdesmit četri euro 59 centi).

2.2. No 2014.gada 1.janvāra līdz Kredīta līguma izbeigšanas dienai aprēķināti (euro) un neatmaksātie procenti par kredīta lietošanu ir 325,66 euro (trīs simti divdesmit pieci euro 66 centi).

Civillikuma 1319.pantā noteikts, ka ķīlas ņēmējs, kuru parādnieks nav noteiktā laikā apmierinājis, var meklēt sev apmierinājumu no ieķīlātās lietas un šajā nolūkā spert visus vajadzīgos soļus tās pārdošanai.

Saskaņā ar zvērinātas notāres Baibas Jaunbērziņas 06.06.2014. vēstuli "Par informācijas sniegšanu" Nr.207 miušā /pers. D/ mantojuma lietā mantojuma apliecība nav izsniegta, līdz ar to atbildētāja kā mantinieka īpašumtiesības uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu Zemesgrāmatā nav reģistrētās un Ieķīlātais nekustamais īpašums vēl joprojām ir reģistrēts uz /pers. D/ vārda.

Prasītājs norāda, ka pamatojoties uz Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 06.08.2013. lēmumā (lietas Nr. C02021113) minēto, faktam, ka apliecība par tiesībām uz mantojumu nav izsniegta, nav tiesiskas nozīmes, jo mantojuma tiesības rada mantojuma pieņemšana nevis apliecības izsniegšana.

Svarīgi atzīmēt, ka, noslēdzot Ieķīlājuma līgumu, /pers. D/ uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājam ar Ieķīlāto nekustamo īpašumu par kredīta saistībām. Tādējādi, tā kā /pers. D/ ir miris un viņa mantinieks (atbildētājs) savas īpašumtiesības uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu Zemesgrāmatā nav korroborējis, prasītājs uzskata, ka sprieduma rezolutīvajā daļā nosakāma izpildes kārtība, t.i., piedziņas vēršana uz t.sk., bet ne tikai, atbildētajam uz mantojuma tiesību pamata piederošo un par labu prasītājam Ieķīlāto nekustamo īpašumu.

Civillikuma 1278.pantā noteikts, ka ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu, uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu, savukārt, no Civillikuma 1286.panta izriet, ka ķīlas tiesība paliek spēkā tik ilgi, kamēr pilnīgi apmierināts kreditors, kuram tādēļ ķīla atbild pēc daļas samaksas arī par vēl nesamaksāto parāda daļu.

Līdz ar to, ņemot vēra iepriekš izklāstītos apstākļus, vienīgā iespēja, kā prasītājs var īstenot savus kreditora un ķīlas ņēmēja prasījumus pret atbildētāju, kurš ir pieņēmis Ieķīlāto nekustamo īpašumu mantojumā, tas ir lūgt tiesu vērst piedziņu uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu. Pretējā gadījumā prasītājam, kā hipotekārajam kreditoram, tiek liegta iespēja realizēt no hipotēkas izrietošās tiesības. Ieķīlātā nekustamā īpašuma atsavināšana prasītāja pilnīgai vai daļējai apmierināšanai ir iespējama tikai uz tiesas sprieduma pamata, tādējādi tiesai ir jānorāda spriedumā uz prasītāja tiesībām vērst piedziņu uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu.

Papildus prasītājs norāda, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 540.pantu zvērināts tiesu izpildītājs ir tiesīgs uzsākt izpildu darbības, pamatojoties uz izpildu dokumentu. Atbilstoši minētajam pantam izpildu dokumenti ir: izpildu raksti, kas izsniegti, pamatojoties uz tiesas spriedumiem un tiesas vai tiesneša lēmumiem civillietās. Tiesai, izdodot izpildu rakstu sprieduma izpildei, jāievēro Civilprocesa likuma 543.panta noteikumi par izpildu raksta būtiskām sastāvdaļām. Tātad, izpildu raksts jāizraksta atbilstoši nolēmuma rezolutīvās daļas saturam un tajā jābūt norādītām konkrētām darbībām, kas veicamas zvērinātam tiesu izpildītājam. Atbilstoši tiesas spriedumam, ja tiesa to nenorādīs spriedumā, izpildu raksts neparedzēs piedziņas vēršanu uz /pers. D/ (uz šo brīdi) Zemesgrāmatā reģistrēto/piederošo un par labu prasītājam Ieķīlāto nekustamo īpašumu, tāpēc zvērināts tiesu izpildītājs būs tiesīgs atteikties vērst piedziņu uz /pers. D/ piederošo nekustamo īpašumu, un līdz ar to sprieduma izpilde kļūst neiespējama. Starp prasītāju un /pers. D/ noslēgtais Ieķīlājuma līgums nav izpildu dokuments un zvērinātam tiesu izpildītājam nav saistošs.

Turklāt, arī Zemesgrāmatu nodaļai, nebūs tiesiska pamata reģistrēt uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu piedziņas atzīmi, jo spriedums neparedz piedziņas vēršanu uz Ieķīlāto nekustamo īpašumu, kuras īpašnieks pēc Zemesgrāmatas datiem uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu ir /pers. D/, kurš ir miris. Sprieduma rezolutīvā daļa ir tiesas galīgais nolēmums, kas izšķir pēc būtības pušu strīdīgās materiālo tiesību attiecības. Tā ir galīgā tiesas atbilde uz iesniegto prasību un uz atbildētāju iebildumiem, tādēļ vienīgi sprieduma rezolutīvajā daļā noteiktais ir saistošs zemesgrāmatām (Augstākās tiesas Senāta 14.01.2009. lēmums lietā Nr.SKC-375/2009).

Prasība pamatota uz Civillikuma 701., 705., 707., 781., 1278., 1280., 1281., 1283., 1286., 1319., 1587., 1589., 1651., 1753., 1756., 1759., 1764., 1765., 1943., 1946.pantu.

Prasītājs lūdz piedzīt no /pers. B/ par labu AS "Reverta" kredīta pamatparādu 21 363,61 euro un nesamaksātos procentus par kredīta lietošanu 7 800,25 euro, kopā 29 163,86 euro, piedziņu vēršot tai skaitā, bet ne tikai uz par labu AS "Reverta" ieķīlāto nekustamo īpašumu, kas sastāv no trīs zemes gabaliem un ēkām ar kopējo platību 27,9 ha un uz zemes gabala atrodošās dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, un trijām palīgēkām ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs D/ un /numurs E/ un visām citām tā sastāvdaļām un piederumiem, atrodas /adrese/, kadastra numurs /numurs E/, ierakstīts Galgauskas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/; piedzīt no /pers. B/ par labu AS "Reverta" tiesas izdevumus - samaksāto valsts nodevu 1213,59 euro, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 euro; noteikt AS "Reverta" tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6% no simta gadā no parāda pamatsummas 21 363,61 euro līdz sprieduma izpildei.

2015.gada 7.maijā tiesā saņemts prasītāja paskaidrojums, kurā papildus norādīts, ka saskaņā ar izdruku no mantojuma lietas reģistrācijas, mantojuma lieta ir reģistrēta pie Vidzemes apgabaltiesas zvērinātas notāres Baibas Jaunbērziņas ar reģistrācijas numuru 67685 un reģistrācijas datumu 22.07.2008., tas ir gadu pēc /pers. D/ miršanas dienas. 2008.gada 24.jūlijā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" zvērināta notāre Baiba Jaunbērziņa izsludināja /pers. D/ mantojuma atklāšanos.

2009.gada 8.janvārī prasītājs ir saņēmis atbildētāja iesniegumu, kurā atbildētājs norāda, ka mantos /pers. D/ mantojumu un vēlas kļūt par kredīta ņēmēju tēva /pers. D/ vietā. Savukārt, 2009.gada 12.martā prasītājs ir saņēmis atbildētāja otru iesniegumu, kurā atbildētājs norāda, ka vairs nevēlas iegūt īpašumā par labu prasītājam ieķīlāto nekustamo īpašumu, kas sastāv no trīs zemes gabaliem un ēkām ar kopējo platību 27,9 ha un uz zemes gabala atrodošās dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, un trijām palīgēkām ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs D/ un /numurs E/ un visām citām tā sastāvdaļām un piederumiem, atrodas /adrese/, kadastra numurs /numurs E/, ierakstīts Galgauskas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/(turpmāk- Ieķīlātais nekustamais īpašums).

2012.gada 11.aprīlī prasītājs iesniedza zvērinātai notārei Baibai Jaunbērziņai pieprasījumu sniegt informāciju par /pers. D/ mantojuma pieņemšanu un iespējamo apstiprināšanos mantojuma tiesībās.

Uz prasītāja pieprasījumu zvērināta notāre Baiba Jaunbērziņa sniedza atbildi, ka ņemot vērā to, ka prasītājs nav pieteicis savu kreditora pretenziju termiņā, zvērinātai notārei nav tiesības izpaust ziņas par notariālajiem aktiem.

2014.gada 26.maijā prasītājs saņēma atļauju no Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas iepazīties ar zvērinātas notāres Baibas Jaunbērziņas lietvedībā esošās /pers. D/ mantojuma lietas mantojuma apliecību vai ziņām par mantiniekiem.

2014.gada 6.jūnijā prasītājs saņēma informāciju no zvērinātas notāres Baibas Jaunbērziņas par to, ka atbildētājs ir pieņēmis /pers. D/ mantojumu, bet mantojuma apliecība nav izsniegta.

Saņemot oficiālu informāciju par /pers. D/ mantiniekiem, 2014.gada 10.jūlijā prasītājs nosūtīja atbildētājam paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un Kredīta līguma pirmstermiņa izbeigšanu. Paziņojumu atbildētājs ir saņēmis 2014.gada 14.jūlijā.

Papildus prasītājs uzsver, ka atbildētājs vēl joprojām nav saņēmis mantojuma apliecību un Ieķīlātais nekustamais īpašums vēl joprojām ir reģistrēts uz /pers. D/ vārda.

Bez tā visa, kas tika norādīts iepriekš, prasītājs vērš tiesas uzmanību uz to faktu, ka prasītājs nav slēdzis ar atbildētāju nevienu komercdarījumu,

bet, iesniedzot prasību tiesā, izmantojis savas Civillikumā noteiktās tiesības celt prasību pret atbildētāju kā mantinieku un saistību un tiesību pārņēmēju.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu, un šī tiesība pāriet arī uz viņu mantiniekiem [...]. Līdz brīdim, kad prasītājs saņēmis oficiālu informāciju no zvērinātas notāres par /pers. D/ mantinieku, prasītājam nevarēja rasties prasījuma tiesības pret atbildētāju, savukārt, kad informācija par /pers. D/ mantinieku kļuva zināma prasītājam, prasītājs uzreiz rīkojās, nosūtot atbildētajam attiecīgu paziņojumu.

Bez tam, Kredīta līgumā ir noteikts, ka prasītājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt pilnīgu izsniegtā un neatmaksātā Kredīta atmaksu un citus līgumā noteiktus maksājumus. Prasītājs vēlreiz uzsver, ka Kredīta līgums tika izbeigts ar 2014.gada 24.jūliju, t.i. līdz 2014.gada 24.jūlijam aizņēmējam vai viņa mantiniekiem no Kredīta līguma izrietošās saistības bija jāpilda ievērojot tajā noteikto kārtību un noilguma tecējums nesākās (ar parādnieka nāvi saistības pret kreditoru nebeidzas), bet tiesības prasīt visu Kredīta līgumā noteikto saistību pirmstermiņa izpildi radās prasītajam tikai pēc Kredīta līguma izbeigšanas.

Līdz ar to, prasītāja ieskatā šajā gadījumā nevar būt piemērojams Komerclikumā noteiktais noilguma termiņš - trīs gadi, bet, kā to paredz arī Komerclikuma 406.pants, jāpiemēro Civillikuma 1895.pantā noteiktais noilguma termiņš - desmit gadi, kurš ar prasītāja prasības celšanu tiesā tika pārtraukts atbilstoši Civillikuma 1902.pantam.

Rakstveida paskaidrojumu par prasību atbildētājs nav sniedzis.

Tiesas sēdē 08.04.2015. prasītāja pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā un papildus paskaidroja, ka daļēji par kredītu maksājis mantinieks. Mantojuma tiesības rada mantojuma pieņemšana nevis mantojuma apliecības izsniegšana. Neesot informācijas, ka kredīta līgums pārslēgts uz atbildētāju. Maksājumu grafiki atbildētājam izsniegti.

Tiesas sēdē 18.05.2015. prasītāja pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā un papildus paskaidroja, ka līgums izbeigts ar 2014.gada 24.jūliju un pēc dažiem mēnešiem celta prasība tiesā. Kredīta līguma galīgā norēķina diena bija noteikta 2021.gads un tad būtu jāatdod viss aizdevums. Pēc tam, kad bija saņemts paziņojums no notāra, ka atbildētājs ir mantinieks, uzrakstīja atbildētājam vēstuli, ka ir saistības, kas jāpilda. Neviens nepaziņojis, ka atklājies mantojums – kreditoram par to nebija informācijas.

Tiesas sēdē 08.04.2015. atbildētājs /pers. B/ prasību atzina daļēji un paskaidroja, ka saprot, ka pēc likuma ir atbildīgs par visu. Kad tēvs miris, tad finansiālā situācija bijusi savādāka. Atzīst, ka ir mantinieks, bet neatzīst kredītu, jo nav izlietojis neko no šīs naudas. Mantojuma apliecība nav izņemta. Bankā teikts, ka jākārto tālāk mantojuma tiesības. Iedots maksājumu grafiks, kas bijis sastādīts uz tēva vārda. Maksājumus veicis veselu gadu. Nodoma nemaksāt neesot bijis, nākusi finansiālā krīze valstī un arī viņam nebijis ko maksāt. 2009.gada martā iesniedzis iesniegumu, ka ir pārdomājis un nevēlas maksāt.

Tiesas sēdē 18.05.2015. atbildētājs /pers. B/ prasību atzina daļēji un paskaidroja, ka neesot skaidrs, kāpēc pagāja četri gadi un nevienam nekādu ziņu prasītājs nedeva. Atzīst, ka ir mantinieks un tā ir viņa atbildība, bet no kredīta nekādu labumu neguvis un neesot nekāda pamata atmaksāt kredītu.

**Motīvu daļa**

Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, atzīst, ka prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka 2006.gada 25.maijā Banka un /pers. D/ kā klients noslēdza Kredīta līgumu Nr.23-06/21 (lietas 11.-16.lapa) par kredīta LVL 4000 izsniegšanu un 2007.gada 22.janvāri starp tām pašām pusēm noslēgta vienošanās Nr.1 par 25.05.2006.Kredīta līguma Nr.23-06/21 grozījumiem (lietas 17.-18.lapa) par papildus kredīta LVL 15 495,36 piešķiršanu /pers. D/.

/pers. D/ iekīlājis prasītājam sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, nodrošinot Bankas prasījumus, kuri tai var rasties pret /pers. D/ saskaņā ar 2006.gada 25.maijā noslēgto Kredīta līgumu Nr.23-06/21 un 2007.gada 22.janvārī noslēgto vienošanos Nr.1 par 25.05.2006.Kredīta līguma Nr.23-06/21 grozījumiem (lietas 19-22.lapa).

No lietai pievienotajām rīkojumu kopijām (lietas 23.lapa) redzams, ka 25.05.2006. /pers. D/ izsniegts aizdevums LVL 4000 un 22.01.2007. - LVL 11900.

Civillikuma 1895.pantā noteikts, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā. Savukārt 2010.gada 1.janvārī spēkā stājās Komerclikuma D daļa, tajā skaitā 406.pants, kurā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā lex specialis attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi. Tā kā šajā lietā viens no līgumslēdzējiem ir komersants, tad atbilstoši Komerclikuma 389.panta jēgai un saturam, konkrētajā lietā ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi, tajā skaitā Komerclikuma 406.pants.

Atbilstoši Komerclikuma 388.pantam, komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Saskaņā ar Komerclikuma 1.panta pirmo daļu komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība). Savukārt Komerclikuma 1.panta otrajā daļā noteikts, ka komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā pelņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem. Prasītājs ir uzskatāms par komersantu Komerclikuma 1.panta pirmās daļas izpratnē. Līgumu prasītājs ir slēdzis kā komersants un tas ir saistīts ar Bankas komercdarbību, līdz ar to noslēgtais Līgums ir uzskatāms par komercdarījumu un uz to ir attiecināmi Komerclikuma nosacījumi, tajā skaitā 406.pants, kurā noteikts noilguma termiņš no komercdarījuma izrietošiem prasījumiem.

Saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

No mantojuma lietas izdrukas (lietas 44.lapa) redzams, ka /pers. D/ miris /miršanas datums/, mantojums izsludināts 24.07.2008. laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" Nr.113, nosakot pieteikšanās termiņu – 3 mēneši.

2009.gada 8.janvārī /pers. D/ dēls – atbildētājs /pers. B/ vērsies pie prasītāja ar iesniegumu, kurā lūdz kā kredīta ņēmēju uzskatīt viņu sakarā ar tēva [/pers. D/] nāvi un to, ka viņa īpašumu /adrese/ mantos atbildētājs (lietas 25.lapa).

No pušu paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka atbildētājs veicis /pers. D/ kredītmaksājumus par 2008.gadu un prasītājs šos maksājumus pieņēmis, kas redzams arī no prasības pieteikumā atspoguļotā parāda aprēķina, no kura redzams, ka maksājumu kavējumi sākušies 2008.gada decembrī un pēdējais maksājums veikts 2009.gada 5.februārī. Bez tam, atbildētājam Bankā izsniegts /pers. D/ kredīta maksājumu grafiks.

2009.gada 12.martā atbildētājs /pers. B/ vērsies pie prasītāja ar iesniegumu, kurā paziņojis prasītājam, ka atsakās pildīt kredītsaistības.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis.

Tiesa uzskata, ka, 2009.gada 12.martā saņemot atbildētāja iesniegumu, ar kuru viņš atsakās turpmāk pildīt saistības un konstatējot, ka atbildētājs neveic maksājumus saistības izpildei, prasītājam bija iespēja celt prasību pret atbildētāju.

Ņemot vērā, ka saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu, un šī tiesība pāriet arī uz viņu mantiniekiem, (..), atbildētājs pieņemot mantojumu, ieguva mantojuma atstājēja /pers. D/ saistību pēc 25.05.2006.Kredīta līgumu Nr.23-06/21 un Vienošanās Nr.1 par 25.05.2006.Kredīta līguma Nr.23-06/21 grozījumiem.

Savukārt 25.05.2006.Kredīta līguma Nr.23-06/21 6.1.1.punktā noteikts, ka Banka ir tiesīga vienpusēji atkāpties no Līguma un prasīt pilnīgu izsniegtā un neatmaksātā Kredīta atmaksu un citu Līgumā noteikto, bet nesamaksāto maksājumu samaksu pirms Galīgā norēķina dienas, nosūtot Klientam paziņojumu Līguma 9.1.punktā noteiktajā kārtībā, bet ne mazāk kā 7 (septiņas) dienās iepriekš, ja klients kavē Līgumā noteikta maksājuma samaksas termiņu ilgāk par 20 (divdesmit) dienām.

Tiesa uzskata, ka nav objektīvu attaisnojošu iemeslu, lai uzskatītu noilgumu par pārtrauktu, jo prasītājam jau 2009.gada martā bija zināms, ka atbildētājs maksājumus turpmāk neveiks, jo viņš to nepārprotami bija paziņojis ar rakstveida iesniegumu, kredītmaksājumi netika veikti, nekas neliedza prasītājam veikt darbības, lai lauztu Līgumu Līguma 6.1.1.punktā noteiktajā kārtībā, kā arī noskaidrot /pers. D/ mantojuma lietas apstākļus. Tomēr no lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ir vilcinājies veikt visas nepieciešamās darbības /pers. D/ mantojuma lietas apstākļu noskaidrošanai un Līguma laušanai, jo, ņemot vērā, ka /pers. D/ miris /miršanas datums/(lietas 44.lapa) un 08.01.2009. un 12.03.2009. /pers. B/ iesniedzis prasītājam iesniegumus (lietas 25., 45.lapa), tikai 2012.gada 11.aprīlī prasītājs nosūtījis pieprasījumu par /pers. D/ mantojuma lietas virzību Vidzemes apgabaltiesas zvērinātai notārei Baibai Jaunbērziņai. Pēc zvērinātas notāres 2012.gada 13.aprīļa atbildes uz pieprasījumu par atteikšanos izpaust informāciju par /pers. D/ mantojuma lietu (lietas 47.lapa), prasītājs tikai 2014.gada 26.maijā vērsies Vidzemes apgabaltiesā ar iesniegumu atļaut iepazīties ar /pers. D/ mantojuma lietu (lietas 48.lapa) un 2014.gada 6.jūnijā zvērināta notāre Baiba Jaunbērziņa prasītājam sniegusi atbildi, ka /datums/miruša /pers. D/ mantojuma lietā mantojuma apliecība nav izsniegta, ka saskaņā ar /pers. D/ mantojuma lietas materiāliem viņa mantojumu ir pieņēmis /pers. B/ (lietas 49.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.pantā noteiktajam, noilgumu pārtrauc prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā, atgādinājums parādniekam par parādsaistībām, kā arī kreditora prasības atzīšana jebkādā veidā no parādnieka puses.

Saskaņā ar Komerclikuma Pārejas noteikumu 16.punktu, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas

būtu noteçējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

Atbilstoši Komerclikuma D daļas 406.pantam, Pārejas noteikumu 16.punktam, prasības celšanas noilguma termiņš iestājās jau 2013.gada 1.janvārī, jo prasītājs lietā nav iesniedzis pierādījumu tam, ka atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.pantam pēc 2010.gada 1.janvāra noilgums būtu pārtraukts. Tiesa uzskata, ka prasītājs 10.07.2014.paziņojumu par uzņemto saistību neizpildi un kredīta līguma Nr.23-06/21 pirmstermiņa izbeigšanu (lietas 26.-27.lapa) nosūtīja pēc noilguma termiņa izbeigšanās, tādējādi iepriekš minētais paziņojums nav pārtraucis noilgumu.

Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma terminā. Savukārt Civillikuma 1910.pantā noteikts, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemērām, ieskaitam. Civillikuma 1.pantā noteikts, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētais Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses. Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst neīsteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši neīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām. [...] Nebūtu saprātīgi pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanās vai vismaz tiesāšanās Damokla zobena un nevar plānot savu darbību, izslēdzot šādus draudus (sk. Torgāns K., Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006., 276.lpp.). Tāpat tiesību doktrīnā norādīts, ka gadījumos, kad kāds no saistības dalībniekiem uzskata, ka viņa tiesības ir aizskartas, viņam ir tiesības celt prasību tiesā par tiesību atzīšanu vai aizskāruma seku novēršanu (lietas atdošanu, zaudējumu atlīdzību, līgumsoda samaksu). Ja lietas izskatīšanas gaitā tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tā savā spriedumā norāda uz prasības noilgumu. [...] To, vai iestājies noilgums, tiesa vērtē, tikai lietu izskatot pēc būtības, kurā pārbauda arī jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu (sk. Torgāns K., Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006., 278.lpp.).

Tiesa secina, ka prasītājs viņam piešķirtās prasības tiesības nav izmantojis likumā noteiktajā terminā, līdz ar ko lietā ir iestājies prasības noilgums, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai. Tiesa šajā lietā nevērtē pārējos lietas apstākļus, jo tie nevar ietekmēt nolēmumu.

Civilprocesa likuma 42. panta otrajā daļā noteikts, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 euro (lietas 10.lapa), savukārt lietā kopumā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,34 euro apmērā (lietas 2.lapa).

Ņemot vērā, ka prasība ir noraidāma, tad no prasītāja valsts labā ir piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,64 euro apmērā.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41., 190., 193., 195. un 204.[1] pantu,

**n o š p r i e d a:**

**Noraidīt pilnīgi** AS "REVERTA", reģ.Nr.40003074590, prasību par kredīta pamatparāda 21 363,61 euro un nesamaksāto procentu par kredīta lietošanu 7 800,25 euro, kopā 29 163,86 euro, piedziņu vēršot tai skaitā, bet ne tikai uz par labu AS "Reverta" ieķīlāto nekustamo īpašumu, kas sastāv no trīs zemes gabaliem un ēkām ar kopējo platību 27,9 ha un uz zemes gabala atrodošās dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, un trijām palīgēkām ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs D/ un /numurs E/ un visām citām tā sastāvdaļām un piederumiem, atrodas /adrese/, kadastra numurs /numurs E/, ierakstīts Galgauskas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, valsts nodevas 1213,59 euro, kā arī ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 4,70 euro piedziņu un tiesību noteikšanu prasītājam saņemt no /pers. B/ likumiskos 6% no simta gadā no parāda pamatsummas 21 363,61 euro līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no AS "REVERTA", reģ. Nr.40003074590, 1,64 *euro* (viens euro 64 centi), par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, kas jāiemaksā šādā kontā: Tiesu administrācija, Mūkusalas ielā 41b, Rīgā, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr.LV 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, ekonomiskās klasifikācijas kods 21499. Kvīts par tiesas izdevumu samaksu obligāti jāiesniedz Gulbenes rajona tiesas kancelejā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Gulbenes rajona tiesā.

Pilns spriedums tiesas kancelejā pieejams no 2015.gada 29.maija.

Tiesnese R.Medne